

Felelősség a roma kérdés tükrében

A tavaszi szemeszter indító előadása a cigányság helyzetét, problémáit igyekezett felvázolni, és ennek során rávilágítani a napjainkra igen feszültté vált helyzet sokrétű voltára. Kérdéseinkben és az arra kapott válaszokban felszínre került mind a többségi társadalom, mint a cigányság felelőssége a mára tragikusan feszültté vált együttélést illetően.

Meghívott előadóink dr. Fórika László, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Jogok Országgyűlési Biztosa Hivatalának munkatársa valamint Kamarás István, a Szent István Egyetemen működő Roma Szakkollégium vezetője voltak.

A roma identitás kérdésköre kapcsán vendégeink röviden bemutatták, hogy milyen heterogén is a cigányság, milyen változatos nyelveket használnak, és mennyire eltér az a megjelölés, amellyel önmagukat illetik. Így nem egyszerű kérdés annak eldöntése sem, hogy a roma ill. cigány szó közül melyik sértő, hiszen ez csoportonként változik.

Magyarországon önbevallás útján dől el, hogy ki roma. Ez megnehezíti a specifikusan a cigányoknak szóló társadalmi-politikai programok elindítását, hiszen senkitől nem lehet megtagadni a programban való részvételt, aki romának vallja magát. Az ilyen típusú visszaélések elkerülése fontos feladat a mindenkori kormányzat számára. A romák médiareprezentációja sajnálatos módon igen torz és az előítéletek erősödését okozza, hiszen a Győzike Show ellentételezéseként alig található a média napirendjén cigány kultúrát, annak értéket bemutató műsor. A többségi társadalomban élő hamis kép csak rontja a békés együttélés esélyét, hiszen amit nem ismerünk, azt nem is tudjuk be- és elfogadni sem. Az identitás kapcsán utolsóként a vegyes házasságok különlegesnek mondható helyzetét elemeztük: vajon a kisgyermek melyik szülőjének identitását tartja majd elsősorúként a saját életében?

Sorra került a roma oktatás, foglalkoztatás, segélyezés rendkívül összetett problematikája is. A romák körében a munkanélküliség az egyéb társadalmi csoportok vonatkozó adatainak sokszorososa. A stabil és rendszeres munka hiánya egzisztencia szempontjából a társadalom szélére sodorja őket. Dupla hátrány sújtja e kisebbséget: képzetlenségükhöz rendszeres diszkrimináció is társul. A gyermekek immár sokadik generációja nő fel olyan családokban, ahol a szülőket nem látják munkába indulni reggelenként. Ezt súlyosbítja, hogy nagyon szűk az a roma intellektuális-gazdasági elit, amely példaképpül állhatna a roma fiatalok előtt.

A szakkollégisták kérdésére szóba került a cigány érdekképviseleti, politikai szervezetek sokszínűsége is, az ezek háttérében húzódó politikai erők és ezek közéleti súlya.

A bűnözés kérdésének mélyebb elemzése sem maradhatott el, sajnos tragikus aktualitása volt e témakörnek: az ország még fel sem ocsúdott Marian Cozma halála és a tatárszentgyörgyi mészárlás okozta rémült döbbenetből.